HÖGSKOLAN I BORÅS

Didaktik, estetiska läroprocesser och barns meningsskapande i språk, kommunikation och matematik

Education, Aesthetic Learning Processes and Children's Meaning Making in Language, Communication and Mathematics

30 högskolepoäng
30 credits

Ladokkod: 12FK61
Version: 2.1
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2015-12-22
Gäller från: HT 2015

Nivå: Avancerad nivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Didaktik (A1N)
Utbildningsområde: Undervisning 85%, Verksamhetsförlagd utbildning 15%
Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt
Förkunskapskrav: Godkänt resultat i termin 1 och 2 samt godkänt resultat på all VFU inom ramen för Förskollärarutbildning, 210 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Utifrån didaktiska och estetiska perspektiv bearbetas olika kunskapsområden om barns lärande med fokus på kommunikation. Vidare behandlas tematiska och multimediala arbetssätt. Med hjälp av digitala redskap presenteras därtill olika sätt att stödja barns utveckling av kommunikativa och sociala förmågor. Med ett inkluderande synsätt behandlas också flerspråkiga barns situation samt hur förskolans och förskoleklassens verksamheter kan stötta dessa barn i sin utveckling av svenska och modersmål (L1). I kursen ingår även analys av vetenskapliga texter relevanta för yrkesuppdraget samt kritisk granskning och problematisering av kartläggnings- och bedömningsinstrument för barns språk- och matematikutveckling. I samband med den verksamhetsförlagda utbildningen arbetar studenten med att stimulera barns lärprocesser inom olika kunskapsområden. I detta arbete ingår att planera, genomföra och utvärdera aktiviteterna.

Mål

Efter genomgången kurs skall studenten på avancerad nivå kunna

- redogöra för och problematisera aktuell didaktisk forskning med relevans för barns språkliga, matematiska och estetiska lärprocesser
- förhålla sig kritisk till olika teorier och metoder för språkliga och matematiska lärprocesser
- redogöra för och problematisera olika villkor för hur barn med annat modersmål (L1) än svenska kan stödjas i sin språkutveckling, såväl i svenska som i sitt modersmål
- redogöra för och kritiskt granska olika metoder för att på ett tidigt stadium kartlägga, identifiera och förebygga kommunikativa svårigheter
- tillämpa, motivera och kritiskt granska användandet av olika digitala redskap för att stödja barns utveckling
- kritiskt granska och analysera olika vetenskapliga texter med relevans för kursens innehåll och för den kommande yrkesrollen
- självständigt formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera och kritiskt granska ett tematiskt arbete där de estetiska arbetsformerna används för att undersöka och bearbeta olika kunskapsområden
- utifrån estetiska lärprocesser planera, använda, utvärdera och dokumentera och kritiskt granska ett eget tillverkat didaktiskt material med fokus på barns lärande
- i mötet med barn och kollegor använda ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp i ett relevant yrkesspråk

Undervisningsformer

Föreläsningar, workshops, seminarier och verksamhetsförlagd utbildning.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom enskild skriftlig tentamen, enskilda skriftliga inlämningsuppgifter, utställning, närvaro på och omdöme från verksamhetsförlagd utbildning samt genom att på avancerad nivå analysera och problematisera det egna arbetet i en enskild portfolio.
Vid underkänt betyg vid det första examinationstillfället på verksamhetsförlagd utbildning har studenten endast rätt till ytterligare ett examinationstillfälle.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Före kursens start inbjuds studenterna till kursplaneringsmöte. Utvärdering sker muntligt under kursens gång samt med enskild, skriftlig utvärdering efter kursens slut. Resultatet av utvärderingarna är vägledande för utveckling av kommande kurser och delges studenterna genom kursens kursrapport.

Övrigt

Kursen ingår i Förskollärarutbildning, 210 hp.

I kursen ingår 3 veckors VFU samt 5 fältdagar.

Kursen är uppdelad på två terminer.

Bilaga: Litteraturlista för Didaktik, estetiska läroprocesser och barns meningsskapande i språk, kommunikation och matematik (12FK61)

Amhag, Lisbeth, Kupferberg, Feiwel & Leijon, Marie (red.) (2013). *Medierat lärande och pedagogisk mångfald.* Lund: Studentlitteratur (211 s)

Bendroth Karlsson, Marie & Häikiö, Tarja (2014). *Bild, konst och medier för yngre barn: kulturella redskap och pedagogiska perspektiv.* Lund: Studentlitteratur, s. 49-68 (20 s)

Björkdahl Ordell, Susanne, Eldholm, Gerd & Hagstrand-Velicu, Kerstin (2010). *Lär genom textil: en handbok i att använda textil som pedagogiskt redskap för barns lärande* . 1. uppl. [Mölnlycke: Susanne Björkdahl Ordell] (88 s)

Björklund, Elisabeth (2008). *Att erövra litteracitet: små barns kommunikativa möten med berättande, bilder, text och tecken i förskolan.* Diss. Göteborg : Göteborgs universitet, 2009. Tillgänglig: gupea.ub.gu.se/dspace/bitstream/2077/18674/1/gupea_2077_18674_1.pdf (125 s)

Dail, Alanna, Rochelle & McGee, M. Lea (2011). Expanding Preschoolers' Vocabulary: The Role och Professional Development. *Childhood Education,* vol 87, nr 3, s. 161-168 (8 s)

Dimenäs, Jörgen (red.) (2007). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik.* 1. uppl. Stockholm: Liber (utdrag, 240 s)

Eidevald, Christian (2013). *Systematiska analyser för utvärdering och utveckling i förskolan: hallå, hur gör man?.* 1. uppl. Stockholm: Liber (202 s)

Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (2009). Kvalitativ forskning och kvalitativ analys. I Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) *Handbok i kvalitativ analys.* 1. uppl. Stockholm: Liber, s. 13-37 (25 s)

Holm, Lars & Laursen, Helle Pia (red.) (2010). *Språklig praxis i förskolan.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (128 s)

Kultti, Anne (2012). *Flerspråkiga barn i förskolan [Elektronisk resurs]: villkor för deltagande och lärande.* Diss. Göteborg: Göteborgs universitet, 2012. Tillgänglig: hdl.handle.net/2077/29219 (214 s)

Körling, Anne-Marie (2012). *Nu ler Vygotskij.* Stockholm: Liber (270 s)

Lindö, Rigmor (2009). *Det tidiga språkbadet.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (285 s)

Läroplan för förskolan Lpfö 98. [Ny, rev. utg.] (2010). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig: www.skolverket.se/publikationer?id=2442 (16 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. (2011). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig: www.skolverket.se/publikationer?id=2575 (utdrag, ca 16 s)

Palmer, Anna (2011). *Hur blir man matematisk?: att skapa nya relationer till matematik och genus i arbetet med yngre barn.* 1. uppl. Stockholm: Liber (126 s)

Solem, Ida Heiberg & Reikerås, Elin Kirsti Lie (2004). *Det matematiska barnet.* 1. uppl. Stockholm: Natur och kultur (344 s)

Svensson, Ann-Katrin (2012). *Med alla barn i fokus - om förskolans roll i flerspråkiga barns språkutveckling.* Paideia. 4, s 29-37 (9 s)

Söderman, Johan & Riddersporre, Bim (red.) (2012). *Musikvetenskap för förskolan.* 1. utg. Stockholm: Natur & kultur (190 s)

Thisner, Annika (2007). *Matte på burk: en arbetsmetod för förskolan.* Stockholm: Sveriges utbildningsradio (96 s)

Tillkommer kopierat material, examensarbete och artiklar (ca 200 s)

Referenslitteratur

Andersson, Hans E. (red.) (2010). *Mellan det förflutna och framtiden: asylsökande barns välfärd, hälsa och välbefinnande.* Göteborg: Centrum för Europaforskning, Göteborgs universitet (CERGU). Tillgänglig: www.cergu.gu.se/digitalAssets/1319/1319551_mellan-det-forflutna-och-framtiden.pdf (306 s)

Backman, Jarl (1998). *Rapporter och uppsatser.* Lund: Studentlitteratur (213 s)

Benckert, Susanne, Håland, Pia & Wallin, Karin (2008). *Flerspråkighet i förskolan: ett referens och metodmaterial.* Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. Tillgänglig: www.skolverket.se/publikationer?id=2075 (100 s)

Bjørndal, Cato R. P. (2005). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning.* 1. uppl. Stockholm: Liber (149 s)

Eriksson, Lena, Oscar K & Rhedin, Ulla (red.) (2013). *En fanfar för bilderboken.* Stockholm: Alfabeta bokförlag (199 s)

Heister Trygg, Boel (2005). *GAKK: grafisk AKK: om saker, bilder och symboler som alternativ och kompletterande kommunikation.* Malmö: Södra regionens kommunikationscentrum (SÖK) (104 s)

Hermerén, Göran (2011). *God forskningssed.* Stockholm: Vetenskapsrådet. Tillgänglig: www.cm.se/webbshop_vr/pdfer/2011_01.pdf (utdrag, 15 s)

Richgels, Donald J. (2013). Talk, Write, and Read. A Method for Sampling Emergent Literatacy Skills. *The Reading Teacher 66,* 5. s 380–389 (10 s)

Svenska skrivregler. 3., [utök.] utg. (2008) Stockholm: Liber (263 s)

Tisell, Anneli (2009). *Lilla boken om tecken: som ett verktyg för kommunikation och språkutveckling.* 1. uppl. Lidingö: Hatten (73 s)